

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/10/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016200093
Dátum vydania rozhodnutia: 28.11.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančeník
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200093.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeníka a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci žalobcu: Okresné stavebné bytové družstvo Poprad, IČO: 36 168 815, Moyzesova 3368/25, Poprad, zastúpený: Advokátska kancelária Hudzík & Partners s.r.o., Mnoheľova 830/15, Poprad, v mene ktorej koná JUDr. Ján Hudzík, advokát a konateľ, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 59633-2/2015-BA zo dňa 30.11.2015, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/5/2016-38 zo dňa 11.10.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/5/2016-38 zo dňa 11.10.2016 m e n í t a k, že rozhodnutie žalovanej č. 59633-2/2015-BA zo dňa 30.11.2015 ako aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Poprad č. 700-3091451915-GC04/15 zo dňa 10.07.2015 z r u š u j e a v e c v r a c i a Sociálnej poisťovni, pobočke Poprad na ďalšie konanie.

Žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

I.

1. V dňoch od 19.01.2015 do 10.07.2015 bola u žalobcu vykonaná vonkajšia kontrola odvodu poistného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a kontrola plnenia povinností zamestnávateľa podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“). Kontrolovaným obdobím bolo obdobie od 01.01.2004 do 30.12.2008. O výsledku kontroly vyhotovila Sociálna poisťovňa, pobočka Poprad (ďalej aj len „pobočka“) protokol č. 700-3010030115-AG02/15 zo dňa 10.07.2015, súčasťou ktorého je aj správa o kontrole s uvedením konkrétnych nedostatkov zistených u žalobcu a tiež tabuľka so sumami, ktoré mali byť zaplatené na

poistné na sociálne poistenie, zaplatené sumy, dátum splatnosti poistného, dátum úhrady poistného s odkazom na poistné zaplatené bez právneho dôvodu vo výške 2 420,47 eur.

2. Na základe týchto zistení vydala pobočka rozhodnutie č. 700-3091451915-GC04/15 zo dňa 10.07.2015 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým predpísala žalobcovi ako zamestnávateľovi podľa § 178 ods. 1 písm. a/ deviaty bod a § 240 zákona č. 461/2003 Z. z. za obdobie apríl, máj, december 2005, jún, júl, august, september, október, november, december 2006, január, február, marec, apríl, máj, jún, júl, august, september, október, november, december 2007, máj, júl, august, september, október, november a december 2008 penále v sume 5.244,95 eur, ktoré bolo vypočítané z dlžnej sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poistného na invalidné poistenie, poistného na úrazové poistenie, poistného na garančné poistenie, poistného na poistenie v nezamestnanosti, poistného do rezervného fondu solidarity vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici alebo zaplatená v hotovosti. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie.

3. Žalovaná rozhodnutím č. 59633-2/2015-BA zo dňa 30.11.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie žalovanej“) zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie konštatujúc, že žalobca zaplatil poistné a príspevky za obdobie apríl, máj, december 2005, jún, júl, august, september, október, november, december 2006, január, február, marec, apríl, máj, jún, júl, august, september, október, november, december 2007, máj, júl, august, september, október, november a december 2008 po lehote splatnosti. Zároveň konštatovala, že na identifikačnom čísle žalobcu eviduje poistné a príspevky zaplatené bez právneho dôvodu, t.j. tzv. preplatok na poistnom a príspevkoch. Preplatok vznikol tým, že časť finančných prostriedkov za zamestnancov zaplatila druhá novovytvorená skupina Okresného stavebného bytového družstva Poprad, preto bolo potrebné najskôr zistiť, ktorá skupina je oprávnená v mene účastníka konania konať. Ďalej uviedla, že súčasne vedenie žalobcu požiadalo pobočku dňa 05.12.2014 o vrátenie preplatku, ktorý bol dňa 16.12.2014 poukázaný na účet žalobcu a zároveň bolo dohodnuté, že zostávajúca časť bude použitá na ďalšie vyrovnanie poistného a príspevkov, resp. na zápočet inej pohľadávky žalovanej voči žalobcovi. Keďže pohľadávka na penále za kontrolované obdobie vznikla až 10.07.2015, nemohol byť zistený preplatok na poistnom a príspevkoch použitý na zápočet penále už pred týmto dátumom.

II.

4. Žalobca podal proti napadnutému rozhodnutiu žalovanej správnu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 1S/5/2016-38 zo dňa 11.10.2016 tak, že žalobu zamietol a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku krajský súd najprv citoval § 182 ods. 1 písm. e/, § 199 ods. 3, § 202 ods. 1 zákona č. 162/2015 Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“) a § 244 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Ďalej konštatoval, že žalobca uviedol v žalobe jedinú námietku, a to, že prvostupňové rozhodnutie a napadnuté rozhodnutie žalovanej nie je odôvodnené v súlade s § 209 ods. 1 až 7 zákona č. 461/2003 Z. z. a tiež tvrdil, že pobočka a následne žalovaná postupovali v rozpore so zákonom, keď mu pri existencii preplatku bez právneho dôvodu vyrubili penále.

5. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že tak, ako je uvedené v prílohe k prvostupňovému rozhodnutiu v tabuľke, žalobca nezaplatil poistné v správnej výške alebo včas, čo jednoznačne vyplýva z listov žalobcu zo dňa 24.11.2011, 17.06.2012 a 15.12.2012, v ktorých sa konštatuje, že ide o poukávanie finančných prostriedkov ako doplatok k odvodu sociálneho poistenia a náhrade mzdy vyplatených konkrétnym zamestnancom na základe dohody o mimosúdnom vyrovnaní, resp. rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 20C/34/2006-335, pričom ide o tam uvedené obdobie. Aj z týchto skutočností podľa názoru krajského súdu vyplýva, že žalovaná vykonala u žalobcu kontrolnú činnosť, ktorá je v § 242 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. definovaná tak, že ide o kontrolu plnenia povinností ustanovených týmto zákonom (vonkajšia kontrola). Z obsahu administratívneho spisu nevyplýva, že by žalobca využil oprávnenia dané mu § 244 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a spočívajúce v podaní námietok proti protokolu o kontrole. Keďže žalobca nespochybnil, že poistné nezaplatil včas a v správnej

výške, bolo dôvodné postupovať podľa § 240 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a predpísať mu penále.

6. Žalobca až vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej namietal započítanie, avšak v žalobe neuviedol žiadne ustanovenie právneho predpisu, ktoré žalovanej, resp. pobočke ukladalo povinnosť pri strete pohľadávok vykonať započítanie. Z obsahu administratívneho spisu žalovanej vyplýva, že listom zo dňa 05.12.2014 požiadal žalobca o vrátenie preplatku v sume 15.431 eur, ktorý mu bol dňa 16.12.2014 poukázaný na číslo účtu poistného na sociálne poistenie. Žalobca v žalobe neuviedol žiadne konkrétne skutkové okolnosti týkajúce sa celkovej výšky preplatku ani obdobie, za ktoré preplatok vznikol. Je zrejmé, že presná výška nedoplatku, resp. oneskorenie zaplateného poistného a príspevkov bola zrejmé už po realizovanej kontrole. Ďalej krajský súd konštatoval, že ak žalobca požiadal o vrátenie preplatku pred vonkajšou kontrolou, nepredložil žiadne dôkazy, že preplatok reálne existoval aj po vykonanej kontrole. Žalobné námietky sú veľmi všeobecné, bez uvedenia konkrétnych skutkových okolností v predmetnej veci.

7. Za nedôvodnú považoval krajský súd aj námietku vo vzťahu k § 209 zákona č. 461/2003 Z. z., pretože prvostupňové a odvolacie konanie tvoria jeden celok a § 218 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. umožňuje žalovanej doplniť doterajšie konanie, prípadne odstrániť zistené nedostatky. Rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov považoval krajský súd za dostatočne a presvedčivo odôvodnené. Záverom konštatoval, že ak žalovaná na základe kontroly realizovanej v roku 2015 zistila nedoplatky na poistnom a preplatok v čase kontroly už nebol vedený na účte Sociálnej poisťovne, teda napriek uvedenému nedostatku žaloby nemožno konštatovať, že malo dôjsť k započítaniu pohľadávok a pobočka postupovala správne, keď vyrubila žalobcovi penále za oneskorené platenie poistného, resp. nie v správnej výške.

III.

8. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť navrhujúc, aby kasačný súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na opätovné rozhodnutie s tým, že v rámci nového rozhodovania krajský súd zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej z dôvodu porušenia zákona.

9. Namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. V rámci procesu zisťovania skutkového stavu krajský súd uviedol, že „žalovaná konštatovala, že eviduje na identifikačnom liste žalobcu poistné a príspevky zaplatené bez právneho dôvodu, tzv. preplatok na poistnom a príspevkoch.“ Táto skutočnosť trvala od mája 2005 do decembra 2014 napriek tomu, že žalovaná má v zmysle § 145 zákona č. 461/2003 Z. z. povinnosť vrátiť preplatok na poistnom (celkovo v sume 15.431 eur) do 30 dní od jeho zistenia. Túto skutočnosť krajský súd nepostrehol ani pri prerokovaní dôvodov žaloby a v rozpore so zásadou spravodlivosti a princípom zákonnosti ju zamietol.

10. Žalovaná na vybranom preplatku „zarábala“ takmer 10 rokov a v rozpore so zásadou spravodlivosti vyrubila penále napriek tomu, že sama závažne pochybila a porušila zákon č. 461/2003 Z. z. najmenej v časti uvedenej v § 145 tohto zákona, keď nevrátila preplatok v prospech účtu sťažovateľa včas alebo pochybila, keď neuplatnila § 145 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. Sťažovateľ uvádzal tieto skutočnosti o použití preplatku na úhradu a spárovanie poistného v jednotlivých vyjadreniach k rozhodnutiam žalovanej a tiež v žalobnom návrhu.

11. Sťažovateľ mal za to, že konaním krajského súdu bola okrem porušenia princípu zákonnosti porušená aj jedna zo základných zásad súdneho procesu, a to zásada spravodlivosti, keď krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Napriek tomu, že žalovaná dlhodobo disponovala s peňažnými prostriedkami na identifikačnom čísle sťažovateľa, získanými z rovnakého právneho dôvodu (výberu poistného), krajský súd nedal za pravdu sťažovateľovi a žalobu zamietol. Výrubenie penále by bolo v súlade so zákonom, ak by sťažovateľ nemal na svojom účte v Sociálnej poisťovni primerané finančné prostriedky, no dlhodobé opomínanie preplatku na poistnom a jeho vrátenie po viac ako 10 rokoch nemôže byť zákonným dôvodom na to, aby krajský súd nevyhovel žalobe a umožnil žalovanej ďalej konať proti sťažovateľovi.

IV.

12. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhla, aby ju kasačný súd zamietol ako nedôvodnú. Namietala, že sťažovateľ v kasačnej sťažnosti neuviedol také námietky ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu napadnutého rozhodnutia žalovanej. Zotrvávala na právnom názore, že penále za sporné obdobie bolo sťažovateľovi predpísané v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z. Právo sociálneho zabezpečenia patrí do oblasti verejného práva, pričom normy verejného práva sú kogentného charakteru. Z uvedeného dôvodu je žalovaná povinná striktne sa pridržovať jednotlivých ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. a ak tento zákon neobsahuje ustanovenia, ktoré by zmiernili jeho aplikačnú tvrdosť, nie je oprávnená zohľadniť žiadne okolnosti individuálnych prípadov.

13. Zákon č. 461/2003 Z. z. v § 240 ukladá žalovanej povinnosť, nie možnosť predpísať odvádzateľovi poistného a príspevkov penále v prípade, že ich neodvedie včas, v správnej sume, resp. ich neodvedie vôbec. Toto ustanovenie presne vymedzuje komu a kedy je povinná penále predpísať, spôsob jeho výpočtu a výšku. Vzhľadom na to, že sťažovateľ nezaplatil poistné a príspevky za sporné obdobie v zákonnej lehote, čo je zrejme aj z jeho listov zo dňa 24.11.2011, 17.05.2012 a 15.12.2012 adresovaných pobočke, bola táto povinná predpísať mu penále.

14. Námietka sťažovateľa, že predpísanie penále by bolo v súlade so zákonom len v prípade, že by u neho žalovaná neevidovala poistné a príspevky zaplatené bez právneho dôvodu, je právne irelevantná. Žalovaná je v zmysle § 240 zákona č. 461/2003 Z. z. povinná predpísať penále bez ohľadu na to, či u odvádzateľa poistného a príspevkov eviduje poistné a príspevky zaplatené bez právneho dôvodu, alebo nie. Podľa názoru žalovanej sa penále stáva pohľadávkou až jeho predpísaním, pričom ako pohľadávku je ho možné vymáhať až na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu bola žalovaná oprávnená aplikovať § 145 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., t. j., použiť preplatok na započítanie pohľadávky až po nadobudnutí právoplatnosti prvostupňového rozhodnutia.

15. V súvislosti s námietkou sťažovateľa o porušení § 145 ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z. žalovaná uviedla, že vzhľadom na to, že u neho došlo v spornom období k dvojitému vedeniu a zároveň medzi ním a niektorými jeho zamestnancami boli vedené súdne spory o neplatne skončený pracovný pomer, nebolo žalovanej zrejme, komu sa mal spomínaný preplatok vrátiť.

16. Rovnako podotkla, že v zmysle § 145 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z. z. je povinná vrátiť poistné a príspevky zaplatené bez právneho dôvodu do 30 dní od doručenia písomnej žiadosti fyzickej alebo právnickej osoby povinnej odvádzat' poistné a príspevky, pričom pobočka bezodkladne po doručení takejto žiadosti sťažovateľa evidovaný preplatok dňa 16.12.2014 vrátila.

V.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 S.s.p. a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu (sťažovateľa) je dôvodná.

18. Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovanej vo veci predpísania penále podľa § 240 zákona č. 461/2003 Z. z.

19. Podľa § 141 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., fyzická osoba a právnická osoba, ktoré sú povinné platiť poistné, sú povinné poistné odvádzat', ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 26 ods. 1 zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 43/2004 Z. z.“), fyzická osoba a právnická osoba, ktoré sú povinné platiť príspevky, sú povinné príspevky odvádzat', ak tento zákon neustanovuje inak.

21. Podľa § 142 ods. 1 veta prvá zákona č. 461/2003 Z. z., poistné sa platí na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici za kalendárny mesiac pozadu, ak tento zákon neustanovuje inak.
22. Podľa § 143 ods. 1 veta prvá zákona č. 461/2003 Z. z., poistné je splatné do ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa platí poistné.
23. Podľa § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Ak je výplata týchto príjmov pre jednotlivé organizačné útvary zamestnávateľa rozložená na rôzne dni, poistné je splatné v deň poslednej výplaty príjmov zaúčtovaných za príslušný kalendárny mesiac. Ak nie je taký deň určený, poistné je splatné v posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktoré sa platí poistné. Ak deň splatnosti poistného pripadne na sobotu a na deň pracovného pokoja, poistné je splatné v najbližší pracovný deň.
24. Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 43/2004 Z. z., príspevky, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, sú splatné v deň splatnosti poistného, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ podľa osobitného predpisu.
25. Podľa § 240 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo odo dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.
26. Žalobca videl nezákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej ako aj prvostupňového rozhodnutia predovšetkým v ich nedostatočnom odôvodnení v súlade s § 209 ods. 1 až 7 zákona č. 461/2003 Z. z. a tiež v tom, že mu pobočka napriek existencii preplatku bez právneho dôvodu vyrubila penále.
27. Podľa § 195 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.
28. Podľa § 209 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.
29. Podľa § 209 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní alebo o opravnom prostriedku. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovie v celom rozsahu.
30. Podľa § 209 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Ak sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, organizačná zložka Sociálnej poisťovne určí pre ňu lehotu.
31. Podľa § 209 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., v odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.
32. V prvom rade je potrebné vytknúť krajskému súdu, že v odôvodnení svojho rozsudku opomenul uviesť, že v prejednávanej veci sa uskutočnilo pojednávanie za prítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu, na ktorom sa vyjadroval k veci a predovšetkým k námietke týkajúcej sa preplatku ako aj k

tvrdeniu žalovanej, že v spornom období došlo u neho k dvojitému vedeniu spoločnosti.

33. Krajský súd v súvislosti s námietkami žalobcu v odseku 27 napadnutého rozsudku konštatoval, že „medzi účastníkmi konania nie je sporné, že tak, ako je uvedené v prílohe k prvostupňovému rozhodnutiu v tabuľke, žalobca nezaplatil poistné v správnej výške alebo včas, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z listov žalobcu zo dňa 24.11.2011, 17.06.2012, 15.12.2012, v ktorých sa konštatuje, že ide o poukázanie finančných prostriedkov ako doplatok k odvodu sociálneho poistenia a náhrade mzdy vyplatenej konkrétnym zamestnancom na základe dohody o mimosúdnom vyrovnaní, resp. rozsudku Okresného súdu v Poprade sp. zn.: 20C/34/2006-335, pričom ide o konkrétne tam uvedené obdobie.“

34. Kasačný súd zistil, že k súdному prieskumu bol predložený neúplný administratívny spis a listinné dôkazy - listy žalobcu zo dňa 24.11.2011, 17.06.2012 a 15.12.2012, na ktoré poukázal krajský súd vo vyššie citovanom odseku 27 svojho rozsudku, ako aj žalovaná vo vyjadrení zo dňa 25.05.2016 uvádzajúc, že tieto listy tvoria prílohu k vyjadreniu, sa v administratívnom ani súdnom spise nenachádzajú.

35. Súd má pri preskúvaní rozhodnutia správneho orgánu nielen oprávnenie, ale najmä povinnosť poznať všetky skutočnosti vyplývajúce z administratívneho spisu, pretože zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia alebo postupu správneho orgánu posudzuje z pohľadu skutkového stavu, ktorý existoval v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

36. Pre posúdenie zákonnosti postupu a rozhodnutia správneho orgánu je nevyhnutné, aby súd vychádzal z administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu. Pod pojmom „spisy žalovaného správneho orgánu“ sa rozumie úplný, žurnalizovaný a originálny spisový materiál správneho orgánu, vrátane originálu dokladov o doručení rozhodnutí (R 66/1998).

37. V prípade, že žalovaný správny orgán vôbec nepredloží svoj administratívny spis, prípadne predloží neúplný spis, alebo len fotokópiu spisu, súd nemôže náležite preskúmať, či správny orgán postupoval a rozhodol v súlade alebo v rozpore so zákonom. Súdu v takom prípade chýbajú základné informácie o začatí správneho konania, prípadnom doplnení návrhu na začatie správneho konania, o priebehu dokazovania, označenie skutočností, ktoré správny orgán považoval za relevantné pre rozhodnutie vo veci. Za takej situácie súd v správnom súdnictve nemôže posúdiť, či rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo zo správneho alebo nesprávneho posúdenia veci, či zistenie skutkového stavu žalovaným zodpovedá obsahu spisu, či je dostačujúce pre posúdenie veci (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžf/84/2013 zo dňa 24.09.2014).

38. Odvolací súd dospel k záveru o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia žalovanej, keďže konanie o vyrubení penále podľa § 240 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je potrebné vzhľadom na jeho sankčnú povahu chápať ako správne trestanie. V rozhodnutiach trestného charakteru je potom nevyhnutné vymedziť presne, za aké konkrétne konanie je subjekt postihnutý. To je možné zaručiť len konkretizáciou údajov obsahujúcich popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne uvedením iných skutočností, ktoré sú potrebné na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným. Jednotlivé skutkové údaje sú rozhodné pre určenie totožnosti skutku, vylučujú pre ďalšie obdobie možnosť zámeny skutku a možnosť opakovaného postihu za rovnaký skutok, pritom je potrebné odmietnuť úvahu o tom, že postačí, ak tieto náležitosti sú uvedené len v odôvodnení rozhodnutia. Význam výrokovej časti rozhodnutia spočíva v tom, že iba táto časť rozhodnutia môže zasiahnuť do práv a povinností účastníkov konania. Riadne formulovaný výrok a v ňom, v prvom rade, konkrétny popis skutku, je nezastupiteľná časť rozhodnutia, z ktorého je možné zistiť, či a aká povinnosť bola porušená a aké opatrenia či sankcie boli uložené. Len rozhodnutie obsahujúce takýto výrok môže byť vynútiteľné exekúciou (rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžf/85/2011 zo dňa 29.11.2012 a sp. zn. 9Sžso/86/2014 zo dňa 28.06.2016).

39. Ako vyplýva zo zákona č. 461/2003 Z. z., zamestnanci sú povinne sociálne poistení, avšak poistné

na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti za nich Sociálnej poisťovni odvádza zamestnávateľ, rovnako príspevky na starobné dôchodkové sporenie platí za nich zamestnávateľ. Z prvostupňového rozhodnutia ani z napadnutého rozhodnutia žalovanej však nie je zrejmé, s platbami poistného a príspevkov za ktorých zamestnancov mal byť žalobca v omeškani. Táto skutočnosť spôsobuje nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej, keďže nie je dostatočne vyšpecifikovaný spôsob konania, ktorého sa mal žalobca dopustiť.

40. Iba v liste pobočky označenom ako „Odstúpenie odvolania ku kontrolným zisteniam uvedeným v Protokole č. 700-3010030115-AG02/15“ zo dňa 04.09.2015 sú uvedené mená zamestnancov, u ktorých bola vykonaná oprava mesačných výkazov poistného. Kasačný súd považoval napadnuté rozhodnutie žalovanej za nedostatočne odôvodnené a zmätočné z dôvodu absencie uvedenia konkrétnych zamestnancov, za ktorých žalobca zaplatil poistné oneskorene ako aj z dôvodu nejasností ohľadom vzniknutého preplatku. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na vyjadrenie pobočky, ktorá v liste zo dňa 04.09.2015 uviedla, že „...V určitom období v Obchodnom registri došlo k opakovanej zmene vedenia. Nasledovali rozhodnutia súdov od najnižších až po Najvyšší súd SR. V roku 2005, keď bolo „dvojité vedenie“, do Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad, boli doručené mesačné výkazy poistného a príspevkov od oboch skupín, každá skupina za svojich zamestnancov.“

41. Tieto skutočnosti uvedené v liste zo dňa 04.09.2015 však v napadnutom rozhodnutí nie sú uvedené a nevyplývajú ani z administratívneho spisu. V administratívnom spise sa totiž nenachádzajú žiadne mesačné výkazy poistného a príspevkov oboch skupín zamestnancov z roku 2005 ani rozhodnutia súdov, ktoré mali mať vplyv na prejednávajúcu vec. Ak by sa tam uvedené výkazy nachádzali, bolo by možné posúdiť, komu a kedy vznikol preplatok a následne sa zaoberať otázkou započítania pohľadávky v zmysle § 145 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z.

42. Za zmätočné považoval kasačný súd aj konštatovanie žalovanej uvedené v napadnutom rozhodnutí, že eviduje preplatok na poistnom a príspevkoch na identifikačnom čísle žalobcu, ktorý mal vzniknúť tým, že časť finančných prostriedkov za zamestnancov zaplatila druhá novovytvorená skupina Okresného stavebného bytového družstva, a preto bolo podľa žalovanej potrebné najskôr zistiť, ktorá skupina je oprávnená v mene žalobcu konať.

43. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatočné zistenie skutkového stavu a preto ho bolo potrebné zrušiť s poukazom na § 462 ods. 2 S.s.p. a vec vrátiť žalovanej na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude žalovaná postupovať v naznačenom smere tak, aby odstránila vyššie uvedené pochybenia. Nové rozhodnutie vo veci riadne odôvodní.

44. O náhrade trov kasačného konania ako aj trov konania pred krajským súdom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že úspešnému žalobcovi (sťažovateľovi) priznal nárok na úplnú náhradu trov konania (§ 467 ods. 1, 2 S.s.p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S.s.p.). O výške trov konania rozhodne v zmysle § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 175 ods. 2 S.s.p. krajský súd po právoplatnosti tohto rozsudku, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

45. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.